

Процес врегулювання конфлікту медіатор розпочинає із з'ясування типу конфлікту. Медіатори наголошують, що існують конструктивні – це ті, що виявленні на об'єктивній причині незгоди, внаслідок існування різних точок зору на проблему та способи її вирішення, і деструктивні, що базуються на особистостях, конфлікти. Деструктивний конфлікт – це пошук винних, а конструктивний – це конфлікт ідей і намагання разом вирішити проблему. Більше того, розв'язання конструктивних конфліктів дає можливість перейти від конфронтації до співпраці, а головне, наростити ресурси компанії.

Як свідчать дані компанії Formata, розв'язання конструктивних конфліктів забезпечує для компанії зростання чистого прибутку на 6 %, зростання рентабельності активів удвічі, зростання обсягу продажу на 36 %, зниження плинності персоналу на 87 %, зростання продуктивності праці на 50 %, підвищення безпеки, зменшення травматизму на виробництві на 48 % [4].

Результати іншого дослідження також підтверджують, що розв'язання конфліктів є як нарощенням ресурсів, так і забезпеченням надійності персоналу. Адже, протягом тижня топ- і HR-менеджери витрачають 50 % робочого часу на розгляд конфліктів, що становить 4 і 8 годин робочого часу відповідно. У Великій Британії щорічну вартість конфліктів оцінюють в 24 млрд фунтів стерлінгів. 70 % не завершується проєктів в компанії через конфлікти. А вартість заміни і адаптації нового працівника складає 150 % річної заробітної плати [4]. Окрім того, використання конфлікту як інструменту нарощування ресурсів і підвищення надійності персоналу, потребує від менеджерів ведення роботи в компанії з формування довіри та емоційної компетентності.

Довіра персоналу в компанії може формуватися спочатку з нуля, може бути підірвана брехнею і може бути відновлена. Підривається довіра на 80 % неправильними комунікаціями. Головне, як стверджують медіатори, що підірвана довіра може бути відновлена [4].

Відновлення довіри персоналу в компанії вимагає розв'язання конфліктів, зокрема, конструктивних на ведення складних переговорів. Довіра не залежно від її стану в компанії передбачає формування та реалізацію домовленостей, які можуть прописуватися. Зафіксовані письмово домовленості сприяють швидкому відновленню довіри і зберігають баланс інтересів.

Емоційна компетентність може формуватися у компанії HR-менеджерами шляхом психологічного контракту. Психологічний контракт відображає комбінацію індивідуальних думок працівників і їх роботодавців про те, що вони очікують один від одного. Це набір взаємних, але не прописаних очікувань, що існує між індивідуальними працівниками і роботодавцем.

Отже, правильна ідентифікація типу конфлікту та його розв'язання створюють потенційну можливість для нарощування ресурсів компанії та підвищення надійності її персоналу.

Джерела та література

1. Бондаренко О. О. Окремі аспекти забезпечення надійності персоналу. *Агросвіт*. 2015. № 10. С. 70–74.
2. Ковальчук Г. Р. Оцінювання та запобігання управлінських конфліктів у діяльності машинобудівних підприємств: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Львів, 2016. 192 с.
3. Переговори/У. Ф. Линкольн и др. Рига, 1998. 280 с.
4. Довіра і система управління конфліктами в компанії: веб-сайт. URL: <https://mail.google.com/mail/u/1?ui=2&ik=1ce63ad93d&view=lg&permmsgid=msg-f:1677989849108804830> (дата звернення: 16.09.2020).

Белов В. – студент

Науковий керівник: к. е. н., асистент

В. Стільник

Миколаївський національний

аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Управління фінансовими ризиками підприємств

Процедура управління ризиками в діяльності сучасних організацій з самого початку була створена з метою того, щоб вона надавала можливість зниження своїх внутрішніх втрат,

працювати більш ефективним чином. Визначати внутрішні втрати і усувати їх ще до того, як вони стали збитком для компанії. Ризик являє собою будь-якого роду подія або дія, яка може стати на заваді компанії в досягненні цілей тактичного і стратегічного характеру.

Поняття «ризик» має тривалу історію. Неокласична теорія А. Маршалла (англійський економіст, основоположник неокласичного напрямку в економічній науці) і А. Пігу (англійський економіст, представник неокласичного напрямку в економічній науці, учень А. Маршалла), передбачає, що ризики компанії можуть бути різними, в залежності від ймовірності змін зовнішнього і внутрішнього середовища.

Фінансові ризики – один з найважливіших і найцікавіших розділів економічної теорії. Управління ними і їх прогнозування давно перетворилося в цілий напрям діяльності – ризик-менеджмент. Без експертів, що спеціалізуються на даній тематиці, неможлива робота будь-яких великих підприємств.

На сучасному етапі економічного розвитку національної економіки, аспекти оцінки фінансових ризиків організації актуальні з таких підстав:

- оцінка фінансових ризиків організації дозволяє зберегти конкурентне становище на галузевому ринку компанії;

- ефективна оцінка фінансових ризиків організації дозволяє підвищити рівень доходу компанії;

- ефективна оцінка фінансових ризиків організації дозволяє підвищити рівень прибутку компанії;

- ефективна оцінка фінансових ризиків організації дозволяє підвищити рівень інвестиційної привабливості компанії;

- ефективна оцінка фінансових ризиків організації дозволяє підвищити рівень темпи розвитку компанії;

- ефективна оцінка фінансових ризиків організації дозволяє підвищити рівень регіональної присутності компанії.

Крім того, питання фінансових ризиків виключно актуальні в період нестабільності і турбулентності в економіці, які призводять до банкрутств, до змін курсів, умов, все це надзвичайно загострилося останнім часом в умовах пандемії. Таким чином, обрана тематика, є безумовно актуальною, як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

З метою збільшення ступеня гнучкості компанії до впливу зовнішніх і внутрішніх факторів необхідним є на стадії утворення бюджету проводити розробку заходів, які надають можливість максимальним чином швидко і з самими меншими втратами компенсувати для компанії зміни, які є негативними. Управління ризиком є процесом підготовки та реалізації заходів, які мають за мету зменшити ступінь небезпеки прийняття помилкового рішення і знизити рівень можливих негативних наслідків небажаного розвитку подій в процесі реалізації вже прийнятих рішень. У реальних ситуаціях господарської діяльності можуть бути використані різного роду способи зменшення фінального рівня ризику, який впливає на будь-які сторони функціонування компанії. У загальному випадку ризик являє собою можливість настання деякої несприятливої події, що тягне за собою різного роду втрати.

У діловому середовищі існує думка, що чим довше працює підприємство, чим воно старше і крупніше, ніж масштабніше діяльність і вироблені їм операції, тим більше воно схильне до різних ризиків, головними з яких є фінансові. Будь-який підприємець і власник тієї чи іншої компанії мріє вивести свій бізнес з небезпечної зони. Однак в епоху глобалізації зробити це не представляється можливим. Тому торговцям залишається лише управляти цими ризиками і намагатися скоротити ймовірність настання негативних наслідків для підприємства [2, 217].

Втім, що стосується фінансів, то термін «фінансовий ризик» виключає подвійність. Під ним розуміється тільки і виключно небезпека втрати грошових ресурсів. Саме тому головна мета ризик-менеджменту – знизити ймовірність їх часткової або повної втрати. Досягнення цієї мети є одним з основних умов успішного розвитку великого підприємства. При чому не тільки учасника фінансового ринку. У будь-якій компанії, яка вважає себе досить значною, є фінансові інтереси – починаючи від акцій, закінчуючи інвестиціями.

Проте, відзначимо, що більше за інших ризикам піддаються ті підприємства, діяльність яких лежить в площині сумнівних (з точки зору фінансових експертів) операцій. Мова не йде про правові порушення, маються на увазі спекулятивні маніпуляції. В даному випадку основними інтересами таких підприємств є – рівень прибутковості або збитків від подібних операцій і, звичайно ж, загроза неплатоспроможності.

Втім, імовірність збанкрутувати – це лише один з фінансових ризиків, яких насправді безліч. З'явилися вони разом з грошима і діловими відносинами, які протягом століть склалися між учасниками фінансового ринку – інвесторами, кредиторами, покупцями, продавцями і ін. Як наслідок, ризики стали звичним і навіть невід'ємним явищем для бізнесменів. З роками їх ставало все більше. Тому, щоб не заплутатися, свого часу був створений спеціальний класифікатор.

Основні ознаки, за якими класифікуються ризики, – це об'єкт тієї чи іншої операції, характер наслідків, період часу, ймовірність настання негативних подій, інфляція, можливість прогнозування і т. д. З огляду на ці ознаки фінансові загрози прийнято ділити на три групи [1, 22].

Перша група – небезпеки, які пов'язані з купівельною спроможністю грошей (тобто, скільки товарів і послуг можна придбати за певну кількість платіжних засобів). До неї відносяться інфляція, дефляція, знецінення валюти, зниження ліквідності.

Друга – небезпечні явища, пов'язані з інвестиціями. До даної групи небезпечних явищ відноситься ймовірність втрат, пов'язаних з вкладенням коштів в ті чи інші проекти. Те ж саме відноситься до ймовірних втрат при вкладеннях у фінансові інструменти й інноваційні продукти. Крім того, до цього виду ризиків зараховують скорочення фінансової стійкості – капітал, який гарантує платоспроможність конкретного підприємства. Прямі фінансові втрати і упущена вигода також відносяться до цього виду ризиків.

Третя група – це загрози, що впливають на діяльність осіб, які займаються виробництвом і реалізацією товарів і послуг. Тобто ризики господарської діяльності.

У сучасній практиці використовується чотири основні методи оцінки фінансових ризиків. В якому поєднанні їх використовувати залежить від обсягу наявних даних по кожному з ризиків. Одним з найбільш точних методів оцінки вважається «економічно-статистичний». Він, як випливає з назви, базується на статистиці економічного властивості і враховує не тільки офіційні відомості, а й інформацію, зібрану для різних приватних досліджень.

Проблема в тому, що не завжди офіційна статистика відображає реальну ситуацію. Саме тому відомості, отримані в ході економічно-статистичної оцінки, потрібно підтверджувати іншим методом – розрахунково-аналітичним. Його не можна назвати таким же точним, як і попередній, але він дає можливість зрозуміти, наскільки грішить статистика. Для цього використовуються фінансові планові результати діяльності підприємств-учасників конкретних галузей.

Ще один метод оцінки фінансових ризиків називається аналоговим. Його застосовують тоді, коли потрібно з'ясувати можливу загрозу з того чи іншого ринку. І тут піддається аналізу досвід операцій, що проводяться на ньому.

Останній з основних методів оцінки – експертний. Він потрібен тоді, коли немає даних, які можна порівняти, немає інформації розрахункової і статистичної. У подібних випадках аналізуються відомості, отримані в ході опитувань експертів в тій чи іншій області. Вони піддаються математичній обробці і потім лягають в основу аналітичної довідки.

Оцінка фінансових загроз є головним відрізком роботи ризик-менеджменту. Це ціла система аналізу величезного обсягу інформації. І оцінка може бути як якісною, так і кількісною, але її незмінною завданням є виявлення загроз для діяльності підприємства.

Джерела та література

1. Глушенко В. В. Финансовые риски в условиях глобализации. *Финансы и кредит*. 2006. № 19. С. 19–25.
2. Партин Г. О. Фінансові ризики підприємства та методи їх нейтралізації. *Науковий вісник НЛТУ*. 2010. № 9. С. 215–220.